

Zadanie, w którym aktywnie uczestniczyli mieszkańcy gminy Chojnice, oraz turyści odwiedzający teren gminy, miał na celu kształtowanie postaw i upowszechnianie wiedzy z zakresu ochrony przyrody. Celem projektu było rozwijanie kompetencji (tj. wiedzy, umiejętności i postaw) ekologicznych w zakresie usług ekosystemowych dostarczanych przez owady zapylające – pszczoły. Realizacja zadania umocniła w uczestnikach postawę czynnej ochrony tych owadów, jak i wzmocniła ich rolę w otaczającym świecie.

Pierwszym kierunkiem działań była akcja edukacyjna skierowana do dzieci, młodzieży i dorosłych mieszkańców skupionych przy świetlicach wiejskich, domach kultury Gminnego Ośrodka Kultury w Chojnicach. Projekt realizowany był w następujących miejscowościach gminy Chojnice: Angowice, Nowy Dwór, Ciechocin, Chojniczki, Ogorzliny, Krojanty, Klawkowo, Lotyń, Nowa Cerkiew, Doręgowice, Raclawki, Silno, Charzykowy. Realizacja zadania rozpoczęła się w maju 2024 r. obejmowała cykl pięciu rodzajów warsztatów:

Warsztaty pszczelarskie i tworzenia domków dla zapylaczy – warsztaty te skierowaliśmy do dzieci i młodzieży jak i ich rodziców, dziadków. Warsztaty przeprowadziliśmy w 12 (Angowice, Nowy Dwór, Ciechocin, Chojniczki, Ogorzliny, Krojanty, Klawkowo, Lotyń, Nowa Cerkiew, Doręgowice, Raclawki, Silno) placówkach GOK w Chojnicach. Każda z rodzin uczestniczących w warsztatach otrzymała zestaw do wykonania domku dla zapylaczy. W trakcie tych warsztatów uczestnicy nauczyli się rozpoznawać rodzime gatunki pszczoł. Przedstawiony został ich wygląd, informacje dotyczące wymagań życiowych, zależności pomiędzy owadami zapylającymi a roślinami. W drugiej części warsztatów, każda z rodzin wykonała domek dla zapylaczy. W trakcie tych warsztatów uczestnicy nie tylko poznali pszczoły, ich biologię, zależności w świecie przyrody, ale również rolę jaką odgrywają owady zapylające w naszym życiu. Dowiedzieli się również co każdy z nich może uczynić, aby otoczenie człowieka stało się przyjazne dla pszczoł, budując m. in. domki dla zapylaczy.

Warsztaty tworzenia łąk kwietnych - warsztaty te skierowane były do dzieci i młodzieży jak i ich rodziców, dziadków – warsztaty skierowano do wszystkich mieszkańców danej wsi czy sołectwa. Warsztaty przeprowadzono w 12 w/w placówkach GOK w Chojnicach. W trakcie tych warsztatów uczestnicy samodzielnie założyli „małe” łąki kwietne w donicach. Dzieci wspólnie z dorosłymi w przygotowanych pojemnikach lub przyniesionych ze sobą, wysiali mini łąki kwietne. Uczestnicy, w trakcie warsztatów, poznali również, rodzime gatunki roślin atrakcyjnych dla owadów zapylających, oraz rolę łąk kwietnych. Uczestnicy, zasadzili również, mini łąki kwietne przy placówkach, łąki w skład których weszły byliny miododajne. Część uczestników przygotowała również mini łąki kwietne, które zostały z kolei zaprezentowane w trakcie Jarmarku Ekoturystycznego „Czym chata bogata”, który odbył się w Charzykowach dnia 27 lipca 2024. Łąki zostały zasiane w specjalnie do tego przygotowanych donicach, powstała np. mini łąka kwietna w drewnianej „studni”, czy w specjalnie do tego przygotowanych oponach. Aranżacją tych donic zajęli się mieszkańcy, wykorzystali do tego materiały pochodzące z odpadów, stare listewki, opony itp. W późniejszym czasie byliny te zostały przesadzone do gruntu, tak aby stanowiły uzupełnienie wcześniej nasadzonych mini łąk kwietnych.

W czterech wybranych placówkach GOK w Chojnicach (Silno, Lotyń, Raclawki, Angowice) uczestnicy założyli łąki kwietne na terenach rekreacyjnych danego sołectwa.

- W Silnie łąka kwietna powstała przy chacie podcieniowej w Silnie. Na powierzchni około 400m² zasiana została łąka kwietna – tradycyjna wieloletnia – mieszanka wieloletnia z gatunkami rodzimymi – jednorocznymi i wieloletnimi i byliny miododajne.
- W Angowicach przy świetlicy wiejskiej, na terenie zielonym nasadzona została również łąka kwietna – tradycyjna wieloletnia wraz z bylinami miododajnymi. Na powierzchni 100m² wysiano gatunki rodzime, miododajne;

- W Raclawkach na powierzchni około 200m² wysiano łąkę „dla motyli” – wieloletnie i jednoroczne gatunki o zwiększonej podaży pyłku i nektaru;
- W Lotyniu z kolei wysiana została łąka kwietna „miejska antysmogowa”- mieszanka bardzo silna, rodzima, z gatunkami odpornymi na wszelkie niekorzystne czynniki i bardzo bogata gatunkowo. Tutaj, łąkę tą wysiano w dwóch miejscach, przy świetlicy wiejskiej i w części parku, który znajduje się w centrum wsi. Łącznie obsiano około 300m² terenu.

Teren pod wysiew łąk został skrupulatnie wybrany, określono parametry podłoża i na tej podstawie zakupiono określone gatunki roślin. Następnie teren został przygotowany – przeorany, zbronowany itp. przy użyciu ciężkiego sprzętu rolniczego. Ostatnim etapem było wyrównanie terenu i jego obsianie. W działania te zaangażowali się mieszkańcy danej miejscowości, rolnicy, którzy użyczyli swój sprzęt.

Na poczet powstałych łąk kwietnych mieszkańcy przygotowali również poidełka, domki czy delikatne obrzeża (dla ochrony powstałej łąki) z wikliny.

Na poczet realizacji tego zadania Zakład Zagospodarowania Odpadów przekazał organiczny środek poprawiający glebę tzw. nowodworek, który po wymieszaniu ze zwykłą ziemią stał się materiałem wzmacniającym podłoże, gdzie powstały łąki kwietne.

Warsztaty tworzenia poidełek dla zapylaczy – w warsztatach tych wzięły udział dzieci i młodzież z 12 miejscowości gminy Chojnice. W trakcie tych warsztatów uczestnicy dowiedzieli się jak powinno prawidłowo wyglądać poidełko dla owadów, z jakich materiałów powinno być wykonane a na zakończenie dzieci wykonały poidełka z gliny, które mogły zaaranżować w różny sposób.

Warsztaty z naturalnych środków ochrony roślin - warsztaty te skierowaliśmy do dorosłych mieszkańców gminy Chojnice, odbyły się one w 12 miejscowościach. W trakcie warsztatów uczestnicy poznali ochronno–lecnicze mikstury wykonane z rodzimych roślin. Poznali zasady kompostowania, zalety jakie wynikają z obecności w ogrodzie różnego rodzaju owadów, czy ptaków. W związku z faktem, iż jedną z najskuteczniejszych ekologicznych metod walki ze szkodnikami roślin w ogrodzie jest obecność ptaków, które potrafią bardzo skutecznie regulować gradację szkodników, uczestnicy wykonali szyszki tłuszczowe. Uczestnicy dowiedzieli się również, iż przywabiając ptaki do ogrodu, zimą przyzwyczajamy je, że jest to miejsce obfitujące w pokarm o każdej porze roku. Ptaki oprócz wyłożonej w karmniku karmy będą wyjadać także zimujące w glebie i korze drzew owady oraz nasiona chwastów. Uczestnicy otrzymali również, przygotowaną specjalnie na te warsztaty, broszurę w której znalazły się m. in. następujące informacje: przepis na gnojówkę, jak z jakich roślin przygotować wyciągi, wywary czy napary roślinne, które mogą posłużyć do walki z konkretnymi szkodnikami.

Warsztaty teatralne „Oddajemy pszczołom głos!” – Mobilne Laboratorium Teatru Cieni – warsztaty te skierowaliśmy do najmłodszych dzieci, polegały one na wprowadzeniu uczestników w świat pszczół. Za pomocą różnych technik teatru przedmiotu, z wykorzystaniem również technik teatru cieni, dzieci pod czujnym okiem specjalisty – aktora przeniosły się w świat owadów, świat dawnych legend, baśni o pszczołach i wspólnej historii człowiek – pszczoła. Dzieci przygotowały – zilustrowały, na specjalnie przygotowanych materiałach swoją historię pszczół, następnie mogły ją zaprezentować szerszej publiczności. Warsztaty te odbyły się w dwóch miejscowościach w Świetlicy Wiejskiej w Klawkowie i w Domu Kultury w Silnie. Miały one charakter otwarty, zaproszenie skierowane zostało nie tylko do dzieci uczestniczących w zajęciach, ale również do wszystkich mieszkańców gminy Chojnice.

Jarmark Ekoturystyczny „Czym chata bogata” to wydarzenie, które już od 14 lat promuje nie tylko Rezerwat Biosfery Bory Tucholskie, ale również poprzez zasadę „uczyć bawiąc” uwrażliwia odbiorców na piękno i różnorodność przyrody Borów Tucholskich. Uczestnikom daje okazję do skonfrontowania lub rozszerzenia swojej wiedzy przyrodniczej. W trakcie

tegorocznego wydarzenia przybliżyliśmy uczestnikom wiedzę na temat owadów zapylających, ich ochrony, dostarczanych przez nie usług ekosystemowych. W trakcie Jarmarku, w ramach projektu „Pszczoły mają głos!” zorganizowaliśmy cykl warsztatów przybliżających owady zapylające: rozpoznawanie rodzimych gatunków pszczół. Przedstawiony został ich wygląd, informacje dotyczące wymagań życiowych, zależności pomiędzy owadami zapylającymi a roślinami; Dla dzieci zaproponowaliśmy udział w warsztatach teatralnych „Oddajemy pszczołom głos!” Mobilne Laboratorium Teatru Cieni, w trakcie których, w bardzo ciekawy sposób, uczestnicy poznali te cenne owady; Uczestnicy Jarmarku, mieli również okazję obejrzeć przygotowane wcześniej łąki kwietne w donicach (łąki pokazowe). Dzięki nim, poznali oni rodzime gatunki roślin zapylających i ich związek z owadami zapylającymi. W trakcie trwania projektu wykonano ponad 360 zdjęć, jeden reportaż dokumentujący przebieg całego projektu i podcast. Cały przebieg projektu, był relacjonowany na stronie internetowej partnera projektu Gminnego Ośrodka Kultury w Chojnicach www.gokchojnice.pl.